

Témata profilové části maturitní zkoušky – Veřejná správa a Právo

Třída: 4. VE a 5.VD

Školní rok: 2019/2020

Vypracovaly: Ing. Václava Vlčková, Ing. Jitka Holcmanová

Schváleno předmětovou komisí: 27. 9. 2019

Schváleno ředitelem školy: 30. 9. 2019

1. Základní pojmy teorie práva

- právo a stát (právní stát)
- právní řád
- systém práva (jednotlivá právní odvětví)
- právní a morální normy
- zákonnost a právní vědomí
- právní vztahy
- právo a spravedlnost; právní ochrana občanů
- charakteristika fyzických a právnických osob
- platnost, účinnost a působnost právních předpisů

2. Ústavní právo – moc zákonodárná

- Ústava ČR
- Parlament ČR a jeho členění
- Poslanecká sněmovna: charakteristika, pojmy
- Senát: charakteristika, kontrolní a stabilizující funkce
- aktivní a pasivní volební právo, poslanecká imunita, interpelace, kvalifikované kvórum

3. Ústavní právo – moc výkonná

- prezident republiky: charakteristika, pravomoci, volba presidenta
- vláda ČR: charakteristika, členění
- demokracie, politický systém v ČR
- Listina základních práv a svobod: základní práva a svobody občanů, politická práva, práva národnostních menšin
- veřejný ochránce práv

4. Rodinné právo

- pojem, zásady a prameny rodinného práva
- manželství: formy uzavření a druhy zániku manželství
- matrika, žádost o uzavření manželství
- okolnosti vylučující uzavření platného manželství
- ochrana práv dětí a mladistvých
- náhradní rodinná výchova: osvojení a pěstounská péče
- vyživovací povinnost v rodinném právu

5. Pracovní právo

- pojem a prameny pracovního práva
- pracovní poměr: způsoby vzniku a ukončení
- pracovní smlouva a její náležitosti
- pracovní řád a pracovní kázeň
- bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- pracovní doba a doba odpočinku
- dovolená a její druhy
- zvláštní pracovní podmínky žen a mladistvých
- postavení odborů

6. Trestní právo hmotné

- pojem a prameny trestního práva
- trestný čin, trest, pachatel, spolupachatel, kriminalistika, kriminologie, penologie
- trestní odpovědnost: naplnění skutkové podstaty, vina, okolnosti vylučující
- trestnost
- tresty a ochranná opatření
- kriminalita páchaná na dětech a mladistvých
- trestání mladistvých

7. Trestní právo procesní

- základní zásady trestního práva procesního
- orgány činné v trestním řízení
- průběh trestního řízení: přípravné řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní
- líčení, odvolací řízení, vykonávací řízení
- druhy věznic v ČR
- Rejstřík trestů: opis a výpis

8. Občanské právo

- pojem, zásady a prameny (nový občanský zákoník)
- právní pojetí věcí, věci hmotné a nehmotné
- právo vlastnické, spoluvlastnické a sousedské
- společné jmění manželů, předmanželská smlouva
- právo dědické: dědění ze závěti a ze zákona
- odpovědnost za vady

9. Základy organizace soudnictví, notářství, advokacie a státního zastupitelství

- soudnictví: význam, soustava soudů, charakteristika soudců obecných soudů a soudu Ústavního, přísedící soudci
- notářství: charakteristika notáře, profesní požadavky, činnost, jmenování
- advokacie: charakteristika advokáta, profesní požadavky, činnost, jmenování
- státní zastupitelství: charakteristika státního zástupce a jeho činnost, soustava
- státních zastupitelství

10. Mezinárodní právo

- základní zásady mezinárodního práva
- normy mezinárodního práva
- mezinárodní delikt a zločin
- postavení cizinců v ČR
- mezinárodní integrace a její podoby
- vznik Evropské unie
- současnost EU
- orgány EU
- měna, vlajka a hymna EU
- význam EU
- politický radikalismus a extremismus
- teror, terorismus

11. Veřejná správa

- pojmové vymezení
- formální materiální pojetí
- struktura VS
- charakteristika FO, PO

12. Právní záruky

- právo na přístup k informacím
- petice a stížnosti,
- ochrana proti zásahům úředních osob
- ochrana před nezákonnou nečinností
- ochrana před nezákonnými právními předpisy
- trestní odpovědnost funkcionářů a úředníků

13. Státně služební vztahy

- historický vývoj
- systémy státní služby (merit – job´s, kariérní systém)
- vznik a průběh státně služebních vztahů
- současná právní úprava

14. Zákon o obcích

- prameny právní úpravy
- obecní zřízení
- obecná ustanovení
- občané obce
- působnost obce
- orgány obce

15. Zákon o krajích

- prameny právní úpravy
- krajské zřízení

- obecná ustanovení
- občané kraje
- působnost kraje
- hospodaření kraje
- orgány kraje

16. Vnitřní správa

- prameny právní úpravy
- evidence obyvatel
- státní občanství
- právo shromažďovací
- právo sdružovací

17. Veřejná správa vysokého školství

- zaměření a právní úprava
- veřejná vysoká škola
- soukromá vysoká škola
- státní vysoká škola
- akreditace
- akademická obec VŠ
- ministerstvo

18. Správa kultury

- prameny právní úpravy
- pojem kultura
- základní charakteristika správy daného úseku
- správa na úseku kulturních památek
- základní pojmy
- vlastní péče o kulturní památky
- správa muzeí a galerií
- provozovatelé rozhlasového a televizního vysílání

19. Policejní správa

- prameny právní úpravy
- organizace policejní správy
- vnitřní bezpečnost
- policie ČR
- prostředky výkonu policejní správy
- povinnosti a oprávnění policistů
- obecní policie
- prameny právní úpravy
- vymezení postavení v systému policejní správy
- úkoly a řízení obecní policie
- vztah k policii ČR
- strážníci; oprávnění a povinnosti strážníků
- použití donucovacích prostředků

20. Správa obrany státu

- prameny právní úpravy
- zajišťování obrany státu
- organizace obrany státu
- ozbrojené síly
- armáda ČR
- vztahy uvnitř vojenské organizace